

УДК 351.863.1:338.14:65.011.5

Корольков В.В.¹, Оніщенко С.С.²

¹ канд. економ. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУз-311м НУ «Запорізька політехніка»

АДМІНІСТРУВАННЯ ПРОЦЕСІВ ОБЛІКУ УПУЩЕНОЇ ВИГОДИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Стан економіки України під впливом збройної агресії російської федерації потерпає суттєвих змін. Особливо це стосується суб'єктів господарювання. Суттєвий змін їх стану в багатьох випадках не дозволяє працювати з отриманням прибутку, як це було до початку військового стану та знищення об'єктів інфраструктури і навіть активів самого суб'єкту господарювання. В цих умовах падіння економіки є досить суттєвим. Враховуючи це Кабінет Міністрів України 20 березня 2022 року прийняв постанову “Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації” [1]. Відповідно порядку визначення шкоди та збитків здійснюється окремо за такими напрямками[1]:

- 1) людські втрати;
- 2) економічні втрати, що пов'язані з людськими втратами;

- 3) військові втрати – напрям , що включає людські та матеріальні військові втрати і витрати, пов'язані з бойовими діями;
- 4) втрати, пов'язані із забезпеченням публічної безпеки і порядку, боротьби із злочинністю, забезпеченням безпеки дорожнього руху;
- 5) втрати житлового фонду і об'єктів житлово-комунального господарства;
- 6) втрати земельного фонду напрям, що включає втрати земельного фонду, а також пов'язану з ними упущену вигоду;
- 7) втрати лісового фонду;
- 8) втрати надр;
- 9) втрати акваторії;
- 10) збитки, завдані природно-заповідному фонду;
- 11) втрати інфраструктури транспорту, телекомунікаційної мережі і зв'язку;
- 12) втрати енергетичної інфраструктури;
- 13) втрати культурної спадщини;
- 14) економічні втрати підприємств;
- 15) втрати установ та організацій.

Прядок визначає, що переліки основних показників в межах кожного напрямку не є вичерпаними і можуть доповнюватися в методиках.

В сьогоденні методики ще не розроблені. Серед публікацій за даною тематикою заслуговує дослідження Іванова С.В., який розглядає вплив збройного конфлікту на вартість підприємства за наслідками окупації частини Донецької і Луганської області України в 2015 році [2].

За результатами аналізу публікацій визначено, що найбільш проблематичним є визначення упущеної вигоди. Методика визначення упущеної вигоди для різних напрямів має суттєво відрізнятися. Навіть при розрахунку упущеної вигоди навіть за одним напрямом слід застосовувати різні підходи. А сама процедура визначення упущеної вигоди на основі обліку економічних показників суб'єкта господарювання потребує адміністрування з боку держави. Більш того, враховуючі, що упущена вигода у даному випадку є наслідком військових дій з боку агресора проти держави, то саме держава має виступати як узагальнений суб'єкт господарювання.

На наш погляд упущена вигоди має виступати як додаток до загальних втрат суб'єкту господарювання за наслідками військових дій під час збройної агресії. Упущена вигода суб'єктів господарювання може бути визначена навіть якщо активи підприємства не були пошкоджені. Основою упущеної вигоди у цьому випадку є втрата прибутку в наслідок порушення логістики, інфраструктури, зменшення попиту на продукцію чи послуги суб'єкту господарювання. Основою розрахунку упущеної вигоди в такому випадку є інформацію про стан економічної діяльності суб'єкту господарювання за

попередній період на основі якого прогнозується обсяг прибутку. Втрачена вигода є різниця між фактичним прибутком і прогнозованим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації. Постанова КМУ від 26 березня 2022 року №326. Урядовий кур'єр від 21.03.2022 – №64

2. Іванов С.В. Вплив збройного конфлікту (війни, бойових дій) на вартість підприємства: [монографія] / С.В. Іванов – Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 175 с. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/1313/1/%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2.pdf>, дата звернення 05.04.2022